

Θεσσαλονίκη

Η Θεσσαλονίκη είναι η μεγαλύτερη σε έκταση και πληθυσμό πόλη της Μακεδονίας. Αποτελεί την έδρα του Δήμου Θεσσαλονίκης και της μητροπολιτικής περιοχής της Θεσσαλονίκης, του πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης καθώς και την έδρα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας - Θράκης. Πολιούχος της πόλης είναι ο μεγαλομάρτυρας Άγιος Δημήτριος.

Ιδρύθηκε το 316/5 π.Χ. από τον Μακεδόνα στρατηγό Κάσσανδρο, ο οποίος της έδωσε το όνομα της συζύγου του και ετεροθαλούς αδελφής του Μεγάλου Αλεξάνδρου, Θεσσαλονίκης και προήλθε από τη συνένωση 26 πολιχνών που βρίσκονταν γύρω από τον Θερμαϊκό κόλπο. Τον 2ο π.Χ. αιώνα η πόλη κατακτήθηκε από τους Ρωμαίους και αποτέλεσε έδρα της ρωμαϊκής επαρχίας της Μακεδονίας. Εικάζεται ότι ιδρύθηκε στη θέση της αρχαίας Θέρμης, από όπου πήρε το όνομά του ο Θερμαϊκός κόλπος.

Εξαιτίας της σημαντικής στρατηγικής της θέσης η πόλη αποτελούσε αυτοκρατορική πρωτεύουσα στα χρόνια της βασιλείας του Γαλέριου, ο οποίος έκτισε στη Θεσσαλονίκη ένα αυτοκρατορικό παλάτι. Με την ολοκλήρωση της Εγνατίας Οδού (120 π.Χ.), η Θεσσαλονίκη που ήταν η πολυπληθέστερη πόλη του δικτύου με διεθνή ακτινοβολία, έγινε ο σημαντικότερος κόμβος ανάμεσα στην Ανατολή και τη Δύση. Μετά τη διαίρεση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας ήταν μία από τις υποψήφιες πρωτεύουσες της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, για να επιλεγεί τελικά το Βυζάντιο. Απέκτησε τον τίτλο της «συμβασιλεύουσας» πόλης κατά τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία και αποτέλεσε σημαντικό διοικητικό και στρατιωτικό κέντρο, ενώ ταυτόχρονα έγινε κόμβος πνευματικής και πολιτιστικής ανάπτυξης με άνθηση της παιδείας, της τέχνης, της λογοτεχνίας, της φιλοσοφίας, της αρχιτεκτονικής και των επιστημών, με αποκορύφωμα την περίοδο του 14ου αιώνα, ο οποίος χαρακτηρίζεται ως ο βυζαντινός «χρυσός αιώνας της Θεσσαλονίκης».

Μετά την άλωση της από τους Οθωμανούς το 1432, παρέμεινε στην Οθωμανική Αυτοκρατορία για περίπου πέντε αιώνες. Μετά την εκδίωξη των Εβραίων κυρίως από την Ιβηρική Χερσόνησο το 1492 με την έκδοση του διατάγματος της Αλάμπρα, αλλά και από τη Βόρεια Ευρώπη, η Θεσσαλονίκη αποτέλεσε τον προορισμό τους, αποκτώντας έτσι τη δική της εβραϊκή κοινότητα. Η εγκατάσταση των Εβραίων στη Θεσσαλονίκη ανέδειξε την πόλη ως τη σημαντική εβραϊκή μητρόπολη μέχρι τουλάχιστον τις αρχές του 20ού αιώνα. Ιδιαίτερα από τα μέσα του 19ου αιώνα η πόλη υπήρξε το πλέον κοσμοπολίτικο και πολυπολιτισμικό αστικοποιημένο κέντρο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και ο σημαντικότερος πόλος πολιτικών κινήσεων και κινημάτων που συνάντησε στη μακρόχρονη ιστορία της.

Πηγή:

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%98%CE%B5%CF%83%CF%83%CE%B1%CE%BB%CE%BF%CE%BD%CE%AF%CE%BA%CE%B7>